

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma 2023

Johdanto

Hyvinvointialueen osalta sisäinen tarkastus on lakisääteinen toiminto. Sisäiseen tarkastukseen on resursoitu sisäinen tarkastaja (1 htv). Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaa hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen ohje. Varsinaisten sisäisen tarkastuksen toimeksiantojen lisäksi sisäinen tarkastajan tehtäviin kuuluu mm.

1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Sisäinen tarkastus arvioi hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tarkoituksenmukaisiksi katsotuilla toimintatavoilla.

2. Toiminnan, talouden ja hallinnon yleisseuranta

Sisäinen tarkastus seuraa hyvinvointialueen toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa mm. käymällä läpi keskeisten toimielinten ja johtoryhmien pöytäkirjoja tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa kauden tarkastustavoitteiden saavuttamiseksi (huomioiden työnjako ulkoisen tarkastuksen kanssa) sekä seuraamalla raportointia.

3. Hyvään hallintoon liittyvien ohjeiden kehittämiseen osallistuminen asiantuntijana

Sisäinen tarkastus osallistuu harkitusti sisäisen valvonnan asiantuntijana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien ohjeiden laadintaan. Rooli on ensisijaisesti kommentoiva.

4. Kehittämishankkeisiin osallistuminen ja muu konsultointi

Sisäinen tarkastus voi tarvittaessa konsultoida sisäisen valvonnan asioissa, osallistua harkitusti asiantuntijana erilaisiin työryhmiin ja antaa koulutusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan aiheista, mikäli se katsotaan organisaatiossa tarpeelliseksi.

Tarkastuskohteiden valinta

Sisäisen tarkastuksen standardit¹ edellyttävät, että sisäisen tarkastajan tulee laatia riskiperusteinen suunnitelma, jossa sisäisen tarkastuksen toiminnon tehtävät (eli varmennus- ja konsultointitoimeksiannot) asetetaan tärkeysjärjestykseen organisaation päämäärien mukaisesti. Standardien² mukaan sisäisen tarkastuksen toiminnon toimintasuunnitelman tulee perustua vähintään kerran vuodessa tehtyyn ja dokumentoituun riskiarviointiin. Vuosisuunnitelman 2023 osalta tulee kuitenkin huomioida myös poikkeusolosuhteet siltä osin, että toiminta siirtyi vuoden 2023 alussa hyvinvointialueelle kuntayhtymistä ja kunnista. Näin ollen kohteiden valinta on tarpeen tehdä siten, että tarkastuksissa keskitytään varmentamaan sellaisia kohteita, joiden osalta muutos aiheuttaa riskejä. Vastaavasti

---

¹ Standardi 2010 - Suunnittelu

² Standardi 2010.A1 ja 2010.A2

konsultointitoimeksiantojen osalta tulee keskittyä hyvinvointialueen toiminnan käynnistymiseen ja mahdollisesti ilmeneviin haasteisiin.

Tarkastusavaruus

Jotta toimeksiannot voidaan riskiperusteisesti priorisoida, on ensin tarpeen tunnistaa tarkastusavaruus (engl. audit universe). Se muodostuu kaikista mahdollisista riskialueista, joihin sisäisen tarkastuksen toimeksiannot voivat kohdistua. Tarkastusavaruuden priorisoinnin tuloksena syntyy lista mahdollisista sisäisen tarkastuksen varmennus- ja konsultointitoimeksiannoista. Tarkastusavaruuden muodostaminen ja priorisointi tukevat siis riskiperusteisen tarkastussuunnitelman luonnissa. Tarkastusavaruuteen vaikuttavat organisaation strategia, toimiala, organisaation koko ja henkilöstön määrä, toimipisteiden määrä ja sijainti, organisaation toiminnot ja rakenteet, prosessit, tuotteet, suoritteet, projektit, hankkeet, lakisääteiset velvoitteet, johdon tekemät ehdotukset, ERM-riskit, muutokset tavoitteissa sekä fokusalueissa jne.

Tarkastusavaruutta on pyritty hahmottamaan yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden sisäisten tarkastajien kanssa. Näin on voitu hyödyntää mahdollisimman laajaa tietopohjaa. Sen lisäksi on arvioitu riskejä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen kannalta ja nostettu erikseen kohteita vuosisuunnitelmaan. Tarkastusavaruus kokonaisuudessaan kasvaa ajan myötä, kun siihen liitetään uusia kohteita. Lähtökohtaisesti tarkastetaan sekä prosesseja että toimintayksiköitä.

Vuoden 2023 tarkastuskohteet

Tärkeysnumero (priorisointi)	Tarkastuksen kohde	Toimeksiantotyyppi	Kohteen luokka
1	Sopimus Pohjanmaan HVA:n kanssa	Varmennus	Prosessi
2	Sisäinen valvonta	Konsultointi	Prosessi
3	Asiakasturvallisuus	Varmennus	Prosessi
4	HVA:n aloitukseen liittyvät mahdolliset haasteet	Varmennus	Prosessi
5	Sopimusvalvonta	Varmennus	Prosessi

Perustelut:

Hyvinvointialueiden perustaminen ja toiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle on erittäin merkittävä koko maata koskeva uudistus, joka on lakisääteinen ja jolla oli vaativa aikataulu. Kruunupyyn tilanne on tässä muutoksessa erityinen ja sopimus Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa sisältää poikkeuksia pääsääntöön. Näin ollen tähän poikkeustilanteeseen liittyvä varmennus on erittäin tarpeellista.

Toiseksi tärkeimmäksi kohteeksi nousee sisäiseen valvontaan liittyvä konsultointi. Sisäinen valvonta on keskeinen linjaorganisaation vastuu ja sen myötä on tarpeen mm. varmistaa riittävä ohjeistus.

Kolmanneksi tärkeimmäksi kohteeksi nousee asiakasturvallisuus. Erityisesti väestön ikääntyminen tuo merkittäviä haasteita terveydenhuoltojärjestelmälle ja mm. erityisesti päivystyksen ruuhkautuminen on ollut viime aikoina paljon esillä valtakunnan mediassa. Omavalvonnan järjestäminen osaltaan edistää asiakasturvallisuutta.

Neljänneksi kohteeksi on syytä nostaa Hyvinvointialueen aloitukseen liittyvät mahdolliset haasteet. Merkittävän muutoksen myötä on tarpeen tarkkailla tilannetta ja konsultoida ja varmentaa tilanteen mukaan.

Viidenneksi kohteeksi valikoituu sopimusvalvonta. Sopimusvalvontaa tukevan tietojärjestelmän käyttöönotto on meneillään ja siinä yhteydessä on tarkoituksenmukaista varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus.

Resurssit

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sisäinen tarkastus on pieni yhden sisäisen tarkastajan yksikkö, joten työtunteja on käytännössä alle 1600. Työhön sisältyy myös kouluttautumista, yleistä tiedonhankintaa, suunnittelua, yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden ja muiden sisäisten tarkastajien kanssa ja esim. osallistumista eri toimielinten kokouksiin, joten kaikki työaikaressurssit eivät ole suoraan käytettävissä varsinaisiin toimeksiantoihin. Vuosisuunnitelmaan tulisi jättää myös joustoa, jotta sisäinen tarkastus voi vastata johdolta tuleviin, alkuperäiseen suunnitelmaan kuulumattomiin, mutta kriittisiin toimeksiantopyyntöihin.